

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. 2. 2023, sen. zn. 29 ICdo 32/2021, ECLI:CZ:NS:2023:29.ICDO.32.2021.1

Číslo: 11/2024

Právní věta:

Věřitel jako remitent směnky je oprávněn přihlásit do insolvenčního řízení vedeného na majetek směnečného rukojmího pohledávku z blankosměnky jako pohledávku podmíněnou ve smyslu § 173 odst. 3 insolvenčního zákona.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 28.02.2023

Spisová značka: 29 ICdo 32/2021

Číslo rozhodnutí: 11

Číslo sešitu: 1

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Blankosměnka [Směnka], Insolvenční řízení, Přihláška pohledávky

Předpisy: § 10 zákona č. 191/1950 Sb.

§ 173 odst. 1 IZ

§ 173 odst. 3 IZ

§ 183 odst. 3 IZ

§ 30 odst. 1 zákona č. 191/1950 Sb.

§ 30 odst. 2 zákona č. 191/1950 Sb.

§ 548 odst. 1 o. z.

§ 548 odst. 2 o. z.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud k dovolání žalobce zrušil rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 14. 12. 2020, a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

I.

Dosavadní průběh řízení

1. Rozsudkem ze dne 18. 9. 2020, Krajský soud v Ústí nad Labem (dále jen „insolvenční soud“) zamítl žalobu, již se žalobce (Česká spořitelna, a. s.) domáhal vůči žalovanému (JUDr. Ing. P. F., jako insolvenčnímu správci dlužníka R. H.) určení, že žalobce má za dlužníkem v insolvenčním řízení vedeném u insolvenčního soudu pod označenou spisovou značkou peněžitou, nezajištěnou,

nepodřízenou a podmíněnou pohledávku pod přihláškou č. P7 ve výši 1 533 040,58 Kč (bod I. výroku) a rozhodl o náhradě nákladů řízení (bod II. výroku).

2. Insolvenční soud vyšel z toho, že:

[1] Společnost F. U. S. (dále jen „společnost F“) uzavřela s žalobcem smlouvu o bankovním obchodu, na jejímž základě měly společnosti F vznikat platební povinnosti vůči žalobci. Zároveň se v této smlouvě společnost F zavázala zajistit splnění dluhů z této smlouvy vzniklých (dále jen „zajištěné dluhy“) směnkou.

[2] Společnost F vystavila dne 16. 4. 2018 směnku vlastní s nevyplněnou částkou a nevyplněným datem splatnosti (dále jen „blankosměnka“). Blankosměnku jako směnečný rukojmí podepsal dlužník.

[3] Ve smlouvě o vyplňovacím právu směnečném č. S/0439593439/2 uzavřené mezi společností F a žalobcem se smluvní strany dohodly, že žalobce je oprávněn vyplnit blankosměnku, nebude-li některý zajištěný dluh řádně a včas zaplacen, a v takovém případě doplní směnečnou sumu a datum splatnosti. Právo žalobce vyplnit blankosměnku a uplatnit práva ze směnky zaniká splněním zajištěných dluhů.

[4] Dluh společnosti F činil dle evidence žalobce k 17. 2. 2020 částku 1 553 040,58 Kč.

[5] Usnesením ze dne 17. 2. 2020 insolvenční soud zjistil úpadek dlužníka, povolil řešení úpadku dlužníka oddlužením a insolvenčním správcem ustanovil žalovaného.

[6] Přihláškou pohledávky doručenou insolvenčnímu soudu dne 11. 3. 2020 (P7) uplatnil žalobce v insolvenčním řízení dlužníka nezajištěnou, nesplatnou pohledávku ve výši 1 553 040,58 Kč, jejímž titulem bylo směnečné rukojemství plynoucí z blankosměnky. Pohledávka byla přihlášena jako podmíněná s tím, že se stane nepodmíněnou vyplněním blankosměnky, kdy se stane úplnou a platnou, a to okamžikem vyplnění s účinky *ex tunc*.

[7] Při přezkumu pohledávek dne 7. 5. 2020 popřel žalovaný pohledávku žalobce co do pravosti z důvodu neexistence pohledávky, neboť nevyplněná blankosměnka není pohledávkou ani cenným papírem a nemůže být ani pohledávkou podmíněnou. O popření pohledávky žalovaný vyznamenal žalobce dopisem doručeným dne 14. 5. 2020.

[8] Usnesením ze dne 1. 6. 2020 insolvenční soud mimo jiné schválil zprávu o přezkumu ze dne 7. 5. 2020.

3. Na tomto základě insolvenční soud nejprve konstatoval, že žaloba je včasná a žalobce je ve věci aktivně legitimován. Dále uvedl, že podpis avalisty na blankosměnce, která neobsahuje směnečnou sumu, nevede sám o sobě ke vzniku pohledávky žalobce jako směnečného věřitele vůči dlužníku jako avalistovi. Závazky výstavci směnky a avalistovi vzniknou vůči směnečnému věřiteli vyplněním chybějících náležitostí blankosměnky.

4. K odvolání žalobce Vrchní soud v Praze v záhlaví označeným rozsudkem potvrdil rozsudek insolvenčního soudu (první výrok) a rozhodl o náhradě nákladů odvolacího řízení (druhý výrok).

5. Odvolací soud - vycházející z § 173 odst. 3 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenčního zákona), a z čl. I § 75, § 10 a § 30 odst. 1 zákona č. 191/1950 Sb., zákona směnečného a šekového (dále jen „směnečný zákon“) - uvedl, že v právní teorii a praxi není sporu o tom, že tzv. blankosměnka je listinou, která je zárodkem budoucí směnky, jež je záměrně vystavena v neúplné podobě, a to proto, aby se po pozdějším doplnění jinou osobou, odlišnou od výstavce, stala

směnkou skutečnou, úplnou, a to na základě vyplňovacího prohlášení, jímž je tato osoba zmocněna k jejímu vyplnění. Protože blankosměnka není směnkou, nemůže být ani zdrojem práv a povinností účastníků, a teprve po svém vyplnění se stane skutečnou směnkou.

6. Cituje dále rozsudek velkého senátu občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 9. 12. 2015, sp. zn. [31 Cdo 4087/2013](#), uveřejněný pod číslem 103/2016 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek (dále jen „R 103/2016“), a rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 4. 2019, sp. zn. [29 Cdo 4432/2017](#), odvolací soud uvedl, že dlužník podepsal blankosměnku „*per aval*“, čímž se zaručil za její zaplacení s výminkou jejího doplnění a přeměny na směnku. Směnka nebyla vyplněna, ani v souladu s vyplňovacím prohlášením být vyplněna nemohla. Nejde tudíž o řádnou směnku, ale pouze o blankosměnku, jež není řádnou pohledávkou (pohledávka dosud nevznikla), proto nemohla být uplatněna v insolvenčním řízení ani jako pohledávka podmíněná.

II.

Dovolání a vyjádření k němu

7. Proti rozsudku odvolacího soudu podal žalobce dovolání, jež má za přípustné podle § 237 zákona č. 99/1963, občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“), pro řešení otázky dovolacím soudem dosud neřešené, uplatňuje dovolací důvod podle § 241a odst. 1 o. s. ř., tj. nesprávné právní posouzení věci, a navrhuje, aby Nejvyšší soud změnil rozsudek odvolacího soudu tak, že se určuje existence žalobcovy peněžité, nezajištěné, nepodřízené a podmíněné pohledávky za dlužníkem, nebo aby rozsudky soudů obou stupňů zrušil a věc vrátil insolvenčnímu soudu k dalšímu řízení.

8. Za dovolacím soudem neřešenou považuje dovolatel otázku, zda může věřitel jako remitent směnky přihlásit do insolvenčního řízení vedeného na majetek směnečného rukojmího pohledávku z blankosměnky, která nebyla do dne přihlášení věřitelovy pohledávky do insolvenčního řízení vyplněna, a to jako pohledávku podmíněnou.

9. Odkazuje na [R 103/2016](#), dovolatel tvrdí, že směnka vzniká *ex tunc* se všemi důsledky; povinnost plnit stíhá avalistu zpětně k datu vystavení, nikoli dle data splatnosti směnky. Jelikož blankosměnka zatím nebyla vyplněna a k jejímu vyplnění dojde pouze v případě, kdy avalát poruší smluvně ujednanou povinnost, lze konstatovat, že pohledávka za směnečným rukojmím je vázána na podmínku porušení povinností z úvěrové smlouvy, přičemž následně se na směnku bude hledět, jako by vznikla již před zahájením insolvenčního řízení. Vznik pohledávky je tak vázán na naplnění odkládací podmínky, přičemž s přihlašovaním podmíněných pohledávek insolvenční zákon výslovně počítá.

10. Směnečnou pohledávku za avalem srovnává dovolatel s pohledávkou ručitele za dlužníkem, jejíž uplatňování upravuje § 183 odst. 3 insolvenčního zákona. Podle citovaného ustanovení si ručitel může v případě, kdy je vůči osobě, za níž se zaručil, zahájeno insolvenční řízení, přihlásit pohledávku do tohoto řízení jako pohledávku podmíněnou. Pohledávka se stane nepodmíněnou v případě, kdy hlavní dlužník vůči věřiteli svou povinnost nesplní a ručitel za něj tuto pohledávku uhradí. V době přihlášení pohledávky však tato pohledávka, obdobně jako pohledávka remitenta za avalem, neexistuje a není ani jisté, zda existovat bude. Pokud by taková jistota existovala, pak by již nešlo o pohledávku podmíněnou. Podstatou podmíněné pohledávky je totiž právě to, že pohledávka v době přihlášení do insolvenčního řízení neexistuje a její vznik je fakultativní.

11. Ve vztahu k otázce předkládané Nejvyššímu soudu k zodpovězení je pak citované ustanovení nutné interpretovat za použití logického výkladu *a minori ad maius*. Ručitel si může přihlásit pohledávku do insolvenčního řízení, aniž disponuje existující pohledávkou a aniž ví, zda takovou pohledávkou v budoucnu disponovat bude. Navíc je ručitel svou pohledávkou závislý na pohledávce věřitele vůči hlavnímu dlužníkovi. Směnečné rukojemství se oproti běžnému ručení vyznačuje

výraznými odlišnostmi směřujícími k tíži směnečného rukojmí a ku prospěchu remitenta, proto musí dle dovolatele docházet k jeho nadřazení nad obecné ručení co do závaznosti a práv věřitele. Přihlášení podmíněné pohledávky za směnečným rukojmím z blankosměnky, která je „zárodkem“ směnky úplné, je tak zcela po právu, jinak by docházelo k oslabování institutu směnečného rukojemství pod institut obecného ručení. Jinými slovy, pokud lze přihlásit podmíněnou pohledávku do insolvenčního řízení vedeného na majetek hlavního dlužníka jeho ručitelem, musí být umožněno remitentovi přihlásit podmíněnou pohledávku z nevyplněné blankosměnky do insolvenčního řízení vedeného na majetek směnečného rukojmího. Opačný názor považuje dovolatel za protiústavní porušení základních práva a svobod podle čl. 11 Listiny základních práv a svobod, jež povede k nemožnosti uspokojit pohledávku z blankosměnky, jež byla vystavena před zahájením insolvenčního řízení, a to vzhledem k tomu, že pohledávka vzniká *ex tunc* a vztahovalo by se tak na ni v rámci oddlužení osvobození.

III.

Přípustnost dovolání

12. Dovolání je podle § 237 o. s. ř. přípustné pro řešení otázky dovolatelem předložené, v praxi dovolacího soudu dosud neřešené, tedy otázky, zda lze do insolvenčního řízení vedeného na majetek směnečného rukojmího přihlásit podmíněnou pohledávku v případě, že avalovaná směnka dosud nebyla vyplněna, tj. jde-li o blankosměnku.

IV.

Důvodnost dovolání

13. Vady řízení, k nimž Nejvyšší soud u přípustného dovolání přihlíží z úřední povinnosti (§ 242 odst. 3 věta druhá o. s. ř.), se ze spisu nepodávají, Nejvyšší soud se proto - v hranicích otázek vymezených dovoláním - zabýval správností právního posouzení věci odvolacím soudem.

14. Právní posouzení věci je obecně nesprávné, jestliže odvolací soud posoudil věc podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu, sice správně určenou, nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

15. Skutkový stav věci, jak byl zjištěn soudy nižších stupňů, dovoláním nemohl být zpochybněn a Nejvyšší soud z něj při dalších úvahách vychází.

16. Pro další úvahy Nejvyššího soudu je podstatná následující právní úprava:

Podle čl. I. § 10 směnečného zákona nebyla-li směnka, která byla při vydání neúplná, vyplněna tak, jak bylo ujednáno, nemůže se namítat majiteli směnky, že tato ujednání nebyla dodržena, ledaže majitel nabyl směnky ve zlé víře anebo se při nabývání směnky provinil hrubou nedbalostí.

Podle čl. I. § 30 směnečného zákona zaplacení směnky může být pro celý směnečný peníz nebo pro jeho část zaručeno směnečným rukojemstvím (odstavec 1). Tuto záruku může dát třetí osoba nebo i ten, kdo se už na směnku podepsal (odstavec 2).

Podle § 173 insolvenčního zákona věřitelé podávají přihlášky pohledávek u insolvenčního soudu od zahájení insolvenčního řízení až do uplynutí lhůty stanovené rozhodnutím o úpadku. K přihláškám, které jsou podány později, insolvenční soud nepřihlíží a takto uplatněné pohledávky se v insolvenčním řízení neuspokojují (část odstavce 1). Přihlásit lze i pohledávku nesplacnou nebo pohledávku vázanou na podmínku. Pohledávky věřitelů vázané na splnění rozvazovací podmínky se považují v insolvenčním řízení za nepodmíněné, dokud rozvazovací podmínka není splněna. Na pohledávky věřitelů vázané na splnění odkládací podmínky nemá zahájení insolvenčního řízení vliv

(odstavec 3).

Podle § 548 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále též jen „o. z.“), lze vznik, změnu nebo zánik práv vázat na splnění podmínky. Je-li zánik práva nebo povinnosti vázán na nemožnou podmínku, nepřihlíží se k ní (odstavec 1). Podmínka je odkládací, závisí-li na jejím splnění, zda právní následky jednání nastanou. Podmínka je rozvazovací, závisí-li na jejím splnění, zda právní následky již nastalé pomínou (odstavec 2). Neplyne-li z právního jednání nebo jeho povahy něco jiného, má se za to, že podmínka je odkládací (odstavec 3).

17. Ve výše uvedené podobě platila označená ustanovení v době vystavení směnky a dosud nedoznala změn.

18. Rozhodovací praxe Nejvyššího soudu při výkladu čl. I. § 10 směnečného zákona je ustálena v závěrech, podle kterých:

[1] Směnka je v právní teorii obvykle definována jako dlužnický dokonalý cenný papír, jímž za předpokladu splnění přísných formálních náležitostí vzniká přímý, bezpodmínečný, nesporný a abstraktní závazek určité osoby zaplatit majiteli směnky v určitém místě a čase stanovenou peněžitou částku. I když se vystavení směnky zpravidla opírá o určitý důvod (kauzu), vzniká ze směnky specifický (směnečný) právní vztah, jehož abstraktní charakter tkví v tom, že právní důvod (kauza) není pro jeho existenci významný a ze směnky nevyplývá. Směnečný závazek je přitom zcela samostatný a oddělený od případného závazku, který byl původem jeho vzniku. Okolnost, že podle dohody účastníků je účelem směnky zajistit splnění určitého závazku, se pak projeví v okruhu tzv. kauzálních námitek, jimiž se dlužník ze zajišťovací směnky může bránit povinnosti ze směnky plnit (srov. např. rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 22. 8. 2002, sp. zn. [25 Cdo 1839/2000](#), a ze dne 28. 8. 2008, sp. zn. [29 Odo 1141/2006](#), uveřejněné pod čísly 59/2004 a 77/2009 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek).

[2] Ustanovení čl. I. § 10 směnečného zákona blankosměnku nedefinuje, připouští však, aby byla vydána směnka, která je při vystavení neúplná a má být později vyplněna, jak bylo ujednáno. Pro ujednání o doplnění blankosměnky zákon nepředepisuje žádné formální náležitosti a nestanoví ani, které náležitosti směnky mohou být později doplněny nebo které naopak doplněny být nemohou. Blankosměnka se stává směnkou až po doplnění chybějících náležitostí. Účinky přeměny blankosměnky ve směnku řádně vyplněnou pak nastávají *ex tunc*, *ex tunc* tedy vznikne i závazek avalisty, který se na blankosměnku podepsal. K tomu srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. 3. 2003, sp. zn. [29 Odo 483/2002](#) a [R 103/2016](#).

[3] Vyplňovací právo (jež opravňuje majitele listiny doplnit do blankosměnky chybějící náležitosti a dovršit tak přeměnu pouhého zárodku směnky na směnku úplnou) vzniká dohodou (smlouvou), uzavřenou mezi osobou podepsanou na blankosměnce a osobou, které byla blankosměnka vydána (tj. majitelem listiny). Tímto ujednáním je vymezen obsah vyplňovacího práva (tj. určeno, kdy a jakým způsobem může jeho nositel chybějící údaje do blankosměnky doplnit). Dohoda nemusí mít písemnou formu (postačí, je-li uzavřena ústně, případně jen konkludentně) a její obsah může být zachycen i jen v jednostranném prohlášení, které pak slouží jako doklad o udělení vyplňovacího práva (k tomu srov. např. důvody rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 22. 4. 2009, sp. zn. [29 Cdo 2605/2007](#), uveřejněného pod číslem 19/2010 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek, dále jen „R 19/2010“, a [R 103/2016](#)).

[4] Je-li na blankosměnce podepsán (vedle výstavce směnky, popř. jiných směnečných dlužníků) také směnečný rukojmí, je nezbytné (má-li být směnečný rukojmí vázán později doplněným textem směnky, viz čl. I. § 69 směnečného zákona), aby i s ním sjednal majitel listiny vyplňovací právo (srov. shodně důvody rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 31. 7. 2012,

sp. zn. [29 Cdo 4204/2010](#)). Ani pro takovou dohodu není zákonem stanovena písemná forma (postačující proto bude i zde smlouva uzavřená ústně či jen konkludentně). K tomu srov. např. důvody rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 30. 6. 2009, sp. zn. [29 Cdo 3727/2007](#), uveřejněného pod číslem 39/2010 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21. 12. 2009, sp. zn. [29 Cdo 4061/2007](#), a rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. 4. 2016, sp. zn. [29 Cdo 1591/2014](#).

[5] Podepíše-li blankosměnku směnečný rukojmí, přebírá garanci za zaplacení směnky s výminkou, že listina bude podle ujednání o vyplnění doplněna a tím přeměněna na skutečnou směnku, a ta následně nezaplacena. Pro posouzení, zda a kdy k této přeměně dojde, není podstatné, zda se doplnění událo v souladu s ujednáním o vyplnění či nikoli. Doplněním listiny na formálně platnou směnku, stávají se se zpětnou účinností (*ex tunc*) podpisy rukojmích na listině podpisy na směnce, a tedy je nutno na listinu i na účinnost podpisů všech dlužníků, avalisty z toho nevyjímajíce, pohlížet tak, jako by daná listina byla bývala již od počátku, tedy od data uvedeného na listině jako den jejího vystavení, vydána v plné podobě. Sama okolnost, kdy k vyplnění blankosměnky došlo, však pro tuto zpětnou účinnost vyplnění blankosměnky a její přeměny na směnku úplnou významná nijak není. Proto čl. I. § 10 směnečného zákona hovoří o směnkách vydaných původně jako nevyplněné, protože kdyby nebylo tohoto zpětného účinku, nebylo by možné před vyplněním označit takovou listinu za směnku vůbec. Nebylo-li by tohoto zpětného účinku, neměly by blankosměnky vůbec smysl, protože by osoby, které podepsaly listinu před vyplněním, nemohly být vůbec směnečnými dlužníky. Smysl by pak postrádalo také rukojemské prohlášení na blankosměnce. Srov. např. důvody [R 103/2016](#), nebo rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 7. 2020, sp. zn. [29 Cdo 1143/2019](#), přičemž Nejvyšší soud potud vycházel z názorů právní teorie (viz Kovařík, Z. Úskalí směnečného rukojemství. I. část. Bulletin advokacie 11-12/2002).

19. Ve výkladu § 173 odst. 3 insolvenčního zákona je pak judikatura Nejvyššího soudu ustálena následovně:

[1] Úprava obsažená v § 173 odst. 3 insolvenčního zákona, jež dovoluje přihlásit do insolvenčního řízení i pohledávku vázanou na podmínku, předjímá typové uplatnění těch pohledávek, jejichž vznik podmínili účastníci závazkového právního vztahu (zpravidla účastníci smlouvy) tím, že nastane skutečnost, která je jim v době, kdy činí právní úkon (od 1. 1. 2014 právní jednání), neznámá a je pro ně nejistá, tedy pohledávek zpravidla vázaných na splnění odkládací podmínky (srov. § 36 zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, a pro dobu od 1. 1. 2014 § 548 a § 549 o. z.). Srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 3. 2015, sen. zn. [29 ICdo 62/2014](#), uveřejněný pod číslem 85/2015 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek (dále jen „R 85/2015“).

[2] K tomu Nejvyšší soud v [R 85/2015](#) dodal, že věřitelem uplatňovaný nárok může být též konstruován jako pohledávka vázaná na splnění odkládací podmínky zákonem. Viz též důvody usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 6. 2015, sen. zn. [29 NSČR 49/2013](#), uveřejněného pod číslem 11/2016 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, či rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 22. 12. 2022, sen. zn. [29 ICdo 132/2021](#).

20. K otázce nezbytnosti existence přihlašovaných pohledávek do insolvenčního řízení se Nejvyšší soud vyjádřil zejména ve svém usnesení ze dne 30. 11. 2011, sen. zn. [29 NSČR 16/2011](#), uveřejněném pod číslem 54/2012 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, v jehož odůvodnění vysvětlil, že pro pohledávky, které věřitelé uplatňují vůči dlužníku podáním přihlášky, platí, že musí existovat (byť dosud nejsou splatné nebo jsou vázány na podmínku, k jejímuž splnění může dojít později) zpravidla ke dni rozhodnutí o úpadku, nejpozději však (není-li s rozhodnutím o úpadku spojeno rozhodnutí o prohlášení konkursu) ke dni přihlášení provedeného v propadné lhůtě

vymezené rozhodnutím o úpadku.

21. V prvé řadě je třeba zdůraznit, že případná směnečná pohledávka může s ohledem na její abstraktní charakter vzniknout i doplněním blankosměnky v rozporu s ujednáními o vyplnění (srov. rozsudky Nejvyššího soudu, sp. zn. [29 Cdo 1143/2019](#), [25 Cdo 1839/2000](#) a [29 Odo 1141/2006](#)). Za podmínku ve smyslu § 173 odst. 3 insolvenčního zákona tedy nelze považovat skutečnost, že osoba podepsaná na blankosměnce jako směnečný dlužník poruší svůj blankosměnkou zajištěný závazek a určitá osoba dle dohody o vyplňovacím právu (vyplňovacího prohlášení) nabyde oprávnění k doplnění blankosměnky. Nejvyšší soud tak nesdílí názor dovolatele, podle něhož je vznik pohledávky vázán na splnění odkládací podmínky spočívající v porušení úvěrové smlouvy (přestože jde o směnku zajišťovací).

22. Otázkou, kterou je nutno zodpovědět, však zůstává, zda lze samotnou budoucí kompletaci směnky s účinky ke dni označenému v blankosměnce jako den vystavení považovat za podmínku ve smyslu § 173 odst. 3 insolvenčního zákona. Kladné odpovědi podle Nejvyššího soudu koresponduje judikatura k výkladu čl. I. § 10 směnečného zákona, jak je shrnuta v odstavci 18. Blankosměnka se stává směnkou vyplněním chybějících náležitostí s účinky *ex tunc*. Ke vzniku směnečné pohledávky tak dochází zpětně vyplněním blankosměnky, a to včetně nároků vzniklých vůči směnečnému rukojmímu. Podepíše-li blankosměnku směnečný rukojmí, nezaručuje se za zaplacení směnky bez dalšího, ale s výminkou (s podmínkou), že směnka bude dle dohody vyplněna. Jeho směnečný závazek je tedy podmíněn řádným vyplněním směnky (a rovněž tím, že směnka nebude zaplacená).

23. K tomu lze v rámci teleologického výkladu dané právní normy dodat, že dovolatel správně upozorňuje na důsledky opačného výkladu (k němuž dospěl odvolací soud). Kdyby nebylo možné pohledávku z blankosměnky přihlásit do insolvenčního řízení vedeného na majetek dlužníka (avala z blankosměnky) ani jako pohledávku podmíněnou, neměla by osoba oprávněná z blankosměnky po úspěšném oddlužení dlužníka žádnou možnost domoci se vůči němu svého nároku ze směnky, neboť na následně doplněnou směnku by se pro zpětný účinek jejího vzniku vztahovalo osvobození dle § 414 insolvenčního zákona. Šlo by tak o neodůvodněný zásah do ústavně zaručeného vlastnického práva věřitele, který si zákonem aprobovaným způsobem sjednal možnost získat směnečnou pohledávku a fakticky by neměl ani při vynaložení nejvyšší míry obezřetnosti možnost domoci se dohodnutého plnění. V tomto ohledu lze odkázat na nález Ústavního soudu ze dne 30. 11. 2020, sp. zn. [I. ÚS 760/18](#), kde se Ústavní soud zabývá ochranou vlastnického práva ve vztahu k možnosti přihlášení pohledávky z bankovní záruky zajištěné zástavním právem.

24. Nejvyšší soud proto uzavírá, že majitel blankosměnky může přihlásit svou pohledávku za dlužníkem, který je na blankosměnce podepsán jako směnečný rukojmí, do insolvenčního řízení dlužníka jako pohledávku vázanou na podmínku, že bude blankosměnka doplněna o chybějící náležitosti, a stane se tak (s účinky *ex tunc*) směnkou úplnou.

25. Vzhledem k tomu, že napadené rozhodnutí není v řešení dovoláním zpochybněné otázky správné, Nejvyšší soud, aniž nařizoval jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.), rozsudek odvolacího soudu (včetně závislého výroku o nákladech řízení) zrušil a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení (§ 243e odst. 1 a 2 o. s. ř.).

26. Právní názor Nejvyššího soudu je pro odvolací soud závazný (§ 243g odst. 1 věta první za středníkem a § 226 odst. 1 o. s. ř.).